

PASSLÄNGD

60 minuter

GRUPP

Fyra till sex elever

FREKVENS

Tre pass i veckan i åtta veckor

INNEHÅLL

En förlaga i veckan

SÅ FUNGERAR INSATSEN

Kursen är för elever i åk 2–5 som fastnar på långa ord. Gör kartläggningen veckan före kursen. Varje långt ord tas med de fyra stegen här bredvid.

Veckan har ett ordpass och två skrivpass, som står bredvid varandra på sidan. Veckans tre pass. I pass 2 gör paret en skrivplan, berättar texten för ett annat par och skriver med Kloka pennan. I pass 3 skriver paret klart och läser för gruppen. Från vecka 5 skriver var och en sin text. Arbetsformen är ordpassets. Ha veckans sida framme.

TRE SAKER ATT HÅLLA FAST VID

Samma fyra steg på varje långt ord. I Ordstarten, i förlagan och i elevens text.

Låt eleven förklara bakifrån. Sista ordet säger vad det är, och förstavelsen och ändelsen ändrar det.

En egen text till en läsare varje vecka. Byggt som förlagan, med egna långa ord.

ARBETSFORM

Gemensamt (alla läser, och du leder) → i par (du visar först, och paren bygger och läser ord) → var för sig (varje elev skriver orden du säger) → gemensamt igen (var och en läser ett ord för gruppen)

DE FYRA STEGEN • VAD DU SÄGER

STEG	DU SÄGER
1 • Dela ordet Ring in och dra streck	<i>"Var är delarna?"</i> <i>"Säg ordet. Hur många delar?"</i>
2 • En del i taget En båge under varje del	<i>"Läs den första delen."</i> <i>"Säg delarna. Skriv en del i taget."</i>
3 • Hela ordet Säg hela ordet	<i>"Låter det som ett ord?"</i> <i>"Står ordet ihop?"</i>
4 • Vad betyder det? Börja bakifrån	<i>"Vad betyder det? Börja bakifrån."</i> <i>"Hur vet du det?"</i>

När eleven fastnar i ett ord, fråga först "Var är delarna?" Räcker inte det, be eleven ringa in ändelsen, och läs först sedan den första delen åt hen. Är eleven osäker när hen skriver, drar hen en prickad linje under ordet, och paret tar det med stegen när texten är klar.

GRUPPEN • FEM ELEVER I ÅK 4, VECKA 2, PASS 1

I Ordstarten läser gruppen i kör fogarna s, o och u och a som faller bort, och alla tar stegen på cykelhiss och glasögonen.

Läraren läser guiden till Äventyrsbadet högt, och sedan läser alla i kör. Saga säger att guiden är skriven för den som kommer dit första gången.

Läraren visar fotbollsplan: *"Fot, bolls, plan. S:et hör till delen före."* Amir och Leo lägger skol och buss och säger att a:et har fallit bort. Trion bygger glassbad, ett ord som inte finns, och Ella säger att det är ett bad med glass.

I diktamen skriver Noah *"fotbollplan"*. Läraren frågar *"Är fotboll två ord?"*, och Noah lägger till s:et. Sist får paret veckans uppgift, en guide till drömskolgården för en yngre klass.

DET JAG FÖRBEREDDE På planschen skrev jag fogarna och a som faller bort, och på stora tavlan cykelhiss, glasögonen och de sex nya orden. Jag letade fram bilder av ett äventyrsbad och ett gatukök och lade fram förlagan, kortet Ett långt ord och en miniwhiteboard per elev, och ordkorten i kuvert per par.

KLAR TIDIGT Paret bygger fler ord med korten och läser dem för mig.

60 MINUTER, MINUT FÖR MINUT

TID	VAD HÄNDER
Före	Förberedelse Skriv delarna på planschen och orden på stora tavlan. Lägg fram förlagan, kortet Ett långt ord, miniwhiteboarden och ordkorten.
0–5	1 • Ordstarten Alla läser delarna i kör och tar stegen på cykelhiss och glasögonen.
5–15	2 • Förlagan Bilder av ett äventyrsbad och ett gatukök. Du läser guiden högt, och alla läser i kör. Fråga 4 och 1.
15–35	3 • Bygga Du visar fotbollsplan och skolgård. Paret gör fråga 2 och bygger egna ord.
35–40	4 • Nya ord Paret läser pojkvän, flickskola och de andra nya orden för varandra.
40–52	5 • Diktamen Fotbollsplan, skolgården, veckodag, glasstrut och snöbollskrig, sedan felet <i>"fotbollplan"</i> och fråga 3.
52–60	6 • Läsa upp Ett ord var, och du säger uppgiften om drömskolgården.

FRÅN VECKA 5 FÅR SKRIVA I PASS 3 TIO MINUTER MER

PASS 1 • ORDPASSET

Del	Du säger
Ordstarten 0–5 min	"Skriv av ordet och ta stegen." "Visa oss på stora tavlan."
Förlagan 5–15 min	"Känner någon igen det här?" "Hur märker du vem den är skriven för?"
Bygga 15–35 min	"Vad betyder det? Börja bakifrån." "Byt plats på delarna. Vad blir det nu?"
Nya ord 35–40 min	"Läs ordet för din kamrat." "Var är delarna?"
Diktamen 40–52 min	"Säg ordet. Hur många delar?" "Står ordet ihop?"
Läsa upp 52–60 min	"Vilket ord väljer du?" "Vad skulle läsaren vilja läsa om?"

PASS 2 OCH 3 • SKRIVPASSET

Del	Du säger
Ordstarten 0–5 min	"Skriv av ordet och ta stegen." "Vad betyder det? Börja bakifrån."
Förlagan 5–15 min	"Var slutar början?" "Vad gör den här ramen för läsaren?"
Din text 15–25 min	"Vad måste vi börja med?" "Vilket långt ord passar här?"
Skriva 25–50 min	"Säg meningen innan ni skriver den." "Säg delarna och skriv en del i taget."
Läsa upp 50–60 min	"Vad vill ni veta mer om?" "Vilket långt ord hörde ni?"

I pass 2 börjar texten, och i pass 3 blir den klar. I vecka 8 är pass 3 tidningens pass. Har gruppen bara två pass en vecka, tar ni ordpasset och ett skrivpass.

ORDKRAV 1

Ord eleven har hört

Eleven känner ordet när hen säger det, så att steg 3 och 4 går

ORDKRAV 2

Delar som syns

Delarna går att se och höra och betyder något, som cykel och hjälm

ORDKRAV 3

Veckans del

Ordet har veckans del, och gärna en del från en tidigare vecka

VAR MATERIALET FINNS

Förlagorna och ordkorten. En förlaga och en sida med kort står vid varje vecka under Kursens material.

Veckans sida. Ordpasset, uppgiften, din text och skrivpassen står under Till läraren: veckorna.

Korten och bladen. Korten Ett långt ord och Vi skriver i par, skrivplanen, tidningens sida, kartläggningen, protokollet och planschen Delarna står under Kursens material.

PÅ BORDET NÄR PASSET BÖRJAR

Förlagan och kortet Ett långt ord	Ordkorten i kuvert per par i ordpasset
En miniwhiteboard, en whiteboardpenna och ett sudd per elev	Skrivplanen och tidningens sida i skrivpassen
Kortet Vi skriver i par, i skrivpassen	Vid tavlan: planschen Delarna, blädderblocket och datorn

FÖRE FÖRSTA PASSET

- ☐ Gör kartläggningen veckan före kursen.
- ☐ Skriv ut förlagorna, ordkorten, kortet Ett långt ord, kortet Vi skriver i par och planschen Delarna, och lägg ordkorten i kuvert.
- ☐ Skriv ut skrivplanen och tidningens sida, och protokollets tre sidor och diplommet till varje elev.
- ☐ Skaffa miniwhiteboards, whiteboardpennor, sudd, blädderblock och mapp.
- ☐ Bestäm de fasta paren, den yngre klassen i vecka 2, den inbjudna läsaren i vecka 8 och gruppen som prövar vecka 7:s lek.
- ☐ Läs vecka 1 och skriv din text i förväg.

UPPFÖLJNING

Före kursen: Gör kartläggningen veckan före kursen.

Efter varje pass: Skriv i protokollet.

Efter vecka 4: Läs texterna från vecka 1 och 4. Ta felstavade ord till Ordstarten, och bestäm vem som behöver en sekreterare från vecka 5.

Efter kursen: Gör kartläggningen igen. Ge klassläraren resultatet och vad eleven behöver nu.